

Témata seminárních prací

Celkově: 29 studentů (k 17. 9. 2014)

1. Problémový žák Černý, Walterová

Co je to problémové chování a čím je způsobeno? Má žakovské zlobení nějakou logiku? Jak s ním může učitel efektivně zacházet?

Literatura:

- Auger, M.T., Boucharlat, Ch. *Učitel a problémový žák*. Praha: Portál, 2005.
- Bendl, S. *Ukážněná třída*. Praha: Triton, 2005.
- Keogh, B. *Temperament ve třídě*. Praha: Grada, 2007. (kapitola 7)
- Kyriacou, Ch. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Praha: Portál, 2005.
- Ondráček, P. *Františku, Přestaň konečně zlobit, nebo ...* Praha: ISV, 2003.
-

2. Učitel a stres Vágnerová, Brňáková

V čem je učitelská profese specifická? Jaké jsou zdroje a příčiny pracovní zátěže učitelů? S jakými obtížemi se musejí učitelé vyrovnávat?

Literatura:

- Hennig, C., Keller, G.: *Antistresový program pro učitele: projevy, příčiny a způsoby překonání stresu z povolání*. Praha: Portál, 1996. 99 s. ISBN 80-7178-093-6.
- Vašutová, J. *Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu*. Brno: Paido, 2004, 190 s. ISBN 80-7315-082-4.
- Míček, L., Zeman, V. *Učitel a stres*. Opava: Vademecum, 1997. 195 s. ISBN 80-86041-25-5.

3. Socializace do profese učitele Drozdová, Bláha

Jak probíhá první rok učitele ve škole? Co jej čeká? Jak žáci popisují své učitele? Musí se učitel učit být učitelem?

Literatura:

- Kasíková, Hana. Naučit se být učitelem. *Pedagogika*, 1995, roč. XLV, s. 147-153. ISSN 0031-3815.
- Rendl, Miroslav. Učitel v žakovském diskurzu. *Pedagogika*, 1994b, roč. XLIV, č. 4, s. 347-354.
- Švaříček, Roman. Zkoumání konstrukce identity učitele. In Švaříček, Roman, Šedřová, Klára a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Pravidla hry*. Praha: Portál, 2007, s. 335-355. ISBN 978-80-7367-313-0.

4. Vzdělávací systém ČR a legislativa ve vzdělávání Reiss, Růžička

Ve kterém dokumentu je definováno právo na vzdělávání? Které oblasti školství a vzdělávání upravuje legislativa (právo) České republiky? Kterými zákony se v současné době řídí vzdělávání (ve své institucionální podobě) v ČR? Vyjmenujte a popište zákony, které upravují oblast základních a středních škol, vysokých škol, zákon o pedagogických

pracovnících či zákon o poskytování dotací... Jak vypadá hierarchie legislativy podle její právní síly?

Popište systém vzdělávacího systému v ČR a použijte přitom relevantní schéma.

Literatura:

HÝBLOVÁ, Radmila. *Školská legislativa*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 71 s. ISBN 978-80-244-2541-2.

KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon: komentář*. Praha: ASPI, 2008, xix, 772 s. ISBN 978-80-7357-412-3.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 935 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013, 395 s. ISBN 978-80-262-0403-9.

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7367-567-7.

5. Učitel a výuka přírodovědných předmětů v současné škole pohledem výzkumu Horáková, Husek

Jsou učitelé přírodovědných předmětů tvořiví? Proč se žáci učí fyziku? Jak používat pojmové mapy pro výuku přírodovědných předmětů? V čem spočívá specifikum výuky přírodovědných předmětů? Je možné učinit přírodovědné předměty oblíbené?

Literatura:

- Žák, V. Zjišťování parametrů kvality výuky fyziky. *Pedagogika*, 2008, roč. LVIII., č. 1, s. 60-72.
- Žák, V. Důvody, proč se čeští žáci učí fyziku. *Pedagogika*, 2009, č. 3, s. 269-282.
- Škoda, Jiří. Výzkum dětských pojetí vybraných přírodovědných fenoménů z učiva fyziky a chemie na základní škole. *Pedagogika*, 2006, roč. 56, č. 3, s. 231-245.
- Škoda, Jiří. Uplatňování vybraných vzdělávacích postupů při výuce chemie na víceletých gymnáziích a jejich diagnostika. *Pedagogická orientace*, č.4 (2002), s.66-72.
- Janík, T. Cílová orientace výuky fyziky: exkurz do subjektivních teorií učitelů. *Pedagogická orientace*, 2007, roč. 17, č. 1, s. 12-33. ISSN 1211-4669. Dostupné online (<http://www.ped.muni.cz/weduresearch/publikace/0018.pdf>).
- Janík, T.; MIKOVÁ, M. *Videostudie: výzkum výuky založený na analýze videozáznamu*. Brno : Paido, 2006. ISBN 80-7315-127-8.

Výuka přírodovědných předmětů ve školách v Evropě. Koncepce a výzkum. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2008 (Eurydice 2006). 96 s. ISBN 978-92-79-06101-1. Dostupné z: http://eacea.ec.europa.eu/eurydice/ressources/eurydice/pdf/0_integral/081CS.pdf

6. Vyučování a rozvoj dětského myšlení Huliaková, Ryšavý

Požaduje škola od dětí memorování nebo tvořivé výkony? Učí učitelé myslet? Jakým způsobem mohou žákovské myšlení rozvíjet?

Literatura:

- Fischer, R.: *Učíme děti myslet a učit se*. Praha: Portál, 2004.
- Kolář, Z., Šikulová, R. *Vyučování jako dialog*. Praha: Grada, 2007.

- Lokšová, I., Lokša, J.: *Tvořivé vyučování*. Praha: Grada, 2003.
- Pety, G.: *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 2004.

7. Nižší gymnázia versus II. stupně ZŠ Mašterová, Hrubá

Co je to selekce ve vzdělávacích systémech? Jaké hlavní argumenty jsou uváděny zastanci uplatňování selekce a jaké argumenty zdůrazňují odpůrci? Jaké přístupy převládají v evropských zemích?

Literatura:

- Průcha, J.: *Vzdělávání a školství ve světě*. Praha: Portál, 1999. (kap. 4)
- Greger, D.; Ježková, V. (Eds.). *Školní vzdělávání. Zahraniční trendy a inspirace*. Praha : Karolinum, 2006.
- Greger, D. (Guest editor). Education, Equity and Social Justice - Thematic issue. *Orbis scholae*, 2008/2. (<http://www.orbisscholae.cz/>)

8. RVP a ŠVP: Co na to učitelé? Hajný, Stolařík

Jak vidí současnu reformu učitelé? Proč se učitelé chtějí/nechtějí měnit? Co je největší překážkou reforem?

Literatura:

- Beran, J., Mareš, J., Ježek
 učitelů a učitelu k dals
 reformy. *Orbis scholae*, 2007, roc. 2, c. 1, s.
 111–131. (on-line)
- Janík, Tomáš a kol. *Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory pilotních a partnerských škol*. Praha: VÚP, 2010. 161 s. ISBN 978-80-87000-36-6. (on-line)
- Lazarová, B. Psychologické aspekty profesionálního rozvoje učitelů: Rezistence vůči změně. *Pedagogika*, 2005, roč. LV, s. 102 - 118.

9. Vztahy mezi školou a rodinou Lopraisová, Hebelková

Jsou vztahy mezi rodinou a školou partnerské nebo konkurenční? Podrývají rodiče autoritu učitelů? Ovlivňuje vztah rodičů ke škole vzdělávací dráhu dítěte?

Literatura:

- Rabušicová, M., Šedřová, K., Trnková, K., Čiháček, V.: *Škola a /versus/ rodina*. Brno: MU, 2004.
- Katrňák, T. *Odsouzení k manuální práci*. Praha: SLON, 2004.
- Štech, S. Vývoj poznatků o vztahu rodiny a školy. *Československá psychologie* 6/1997. s. 487 – 502.
- Štech, S., Viktorová, I. Vztahy rodiny a školy – hledání dialogu. In Kolláriková, Z., Pupala, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001

10. Kritika alternativních škol Holemářová, Klempířová

Jsou alternativní školy přínosné i pro současný svět? Které nedostatky odhaluje kritika waldorfských škol? A přínosy?

Literatura:

- Štampach, O. *Anthroposofie*. Votobia: 2000.
- Steiner, R. *Eurytmie jako viditelná mluva*. Nebo jiná jeho kniha.
- Pol, M. *Waldorfské školy: izolovaná alternativa, nebo zajímavý podnět pro jiné školy?* Brno: MU, 1996. 166 s. ISBN 80-210-1097-5.

11. Jak fungují školy? Efektivita a kvalita ve škole **Pleva, Ondroušková**

Jaké funkce má v moderní společnosti škola? Jaká jsou očekávání veřejnosti od škol? Jak školy fungují z hlediska řízení? Jaké vlastnosti mají efektivní školy? Co to je kvalita ve škole? Jaké principy vzdělávací politiky jsou uplatňované pro zvyšování efektivity škol?

Literatura:

- Průcha, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002.
- Sedláček, M. Řízení školy na vesnici. *Studia paedagogica*, 2008/1.
- Sedláček, M. Škola a její ředitel. In Švaříček, Roman, Šedřová, Klára a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Pravidla hry*. Praha: Portál, 2007
- Pol, M. *Škola v proměnách*. Brno: MU, 2008. (kap. 1,2, 3 a 9)
- Nezvalová, D.: *Kvalita ve škole*. Olomouc, UP, 2002.

12. Školy a vzdělávání v éře digitálních technologií **Jurečka, Hynečková**

Co je to informační společnost? Jak ovlivňují digitální technologie současnou školu? Mění se vyučování a učení žáků vlivem digitálních technologií? Jaká existují nebezpečí v souvislosti s využíváním digitálních technologií ve škole i v životě žáků/učitelů.

Literatura:

- Zounek, J., Sudický, P. *E-learning: učení (se) s online technologiemi*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 248 s..
- Zounek, J., Šedřová, K. *Učitelé a technologie. Mezi tradičním a moderním pojetím*. Brno: Paido, 2009. 172 s.
- Černá, A. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Praha: Grada, 2013, 150 s. ISBN 978-80-210-6374-7.
- Voogt, J., Knezek, G. (eds.). *International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education*. New York: Springer Science+BusinessMedia, LLC, 2008. 1225 s. ISBN 978-0-387-73314-2.
- portál rvp.cz

13. Gender ve škole **Daliborová, Kunderatová**

Projevují se ve vzdělávání nějakým způsobem genderové stereotypy? Kdo je ve škole zvýhodňován – chlapci, nebo děvčata? K čemu je dobrá generová korektnost?

Literatura:

- Jarkovská, L., Lišková, K. Genderové aspekty českého školství. *Sociologický časopis* 4/2008, str. 683 - 701.
- Kaščák, O. Feministický pohľad na socializáciu pohlaví. *E-pedagogium* 4/2004. Dostupné na: <http://epedagog.upol.cz/eped4.2004/clanek05.pdf>
- Smetáčková, I., Vlková K. *Gender ve škole*. Dostupné na: <http://www.osops.cz/cz/projekty/genderova-rovnost/publikace-gender-ve-skole>

- Šmídová, I., Janoušková, K. Katrňák, T. 2008. „Faktory podmiňující vzdělanostní aspirace a vzdělanostní segregaci dívek a chlapců v českém vzdělávacím systému.“ *Sociologický časopis*, 1/2008, str. 23-53.

14. Střední školství – ideální proporce všeobecného a odborného vzdělávání Gregorová, Pacalová

Co je to všeobecně zaměřené a odborné středoškolské vzdělávání? Jaké existují trendy z hlediska proporce středoškolského vzdělávání? Jaká existují rizika výrazné preference všeobecného proudu a jaká rizika jsou zmiňována při zdůrazňování odborného vzdělávání? Jaké přístupy převládají v evropských(světových) zemích?

Literatura:

- Průcha, J.: *Vzdělávání a školství ve světě*. Praha: Portál, 1999. (kap.5)
- Greger, D.; Ježková, V. (Eds.). *Školní vzdělávání. Zahraniční trendy a inspirace*. Praha : Karolinum, 2006.
- Liessmann, K.: *Teorie nevzdělanosti*. Praha: Academia, 2008.
- Keller, J., Tvrdý, L.: *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008.

15. Budoucnost školy a vzdělávání Jiří Nořinský

Co je to společnost vědění? Žijeme v takové společnosti? Jaká je budoucnost školy ve společnosti vědění – přežije v podobě, v jaké ji známe dnes?

Literatura:

- Keller, J., Tvrdý, L. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: SLON, 2008.
- Kotásek, J. Modely školy budoucnosti. *Pedagogická revue*, 2003/1.
- Liessman, K. P. *Teorie nevzdělanosti*. Praha: Academia, 2008.
- Veselý, A.: Společnost vědění jako společenský koncept. *Sociologický časopis* 2004/4.